

Agendapunt 4, 6 en 7

Deelnemende gemeenten van de
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Directie

Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 27 mei 2019
Betreft: Jaarstukken 2018, begrotingswijziging
2019 en begroting 2020

Contactpersoon

R. Verhoeven

Bijlage(n):

Briefnr: VR/1000/19/RV

Geachte raden,

Op 29 maart 2019 zijn de concept-jaarrekening 2018, een voorstel voor een begrotingswijziging 2019 en de concept-begroting 2020 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) naar gemeenten verstuurd voor het geven van een zienswijze.

Diverse gemeenten hebben daarop een reactie gegeven. Op 27 juni jl. zijn deze reacties in het algemeen bestuur aan de orde geweest.

Hierna vindt u achtereenvolgens een reactie van het algemeen bestuur op de verschillende zienswijzen op de rekening 2018, begrotingswijziging en begroting 2020 ev.

Jaarrekening 2018

Kijkend naar de ontvangen zienswijzen van de gemeenten op de jaarrekening constateren wij dat gemeenten instemmen met het resultaat van de jaarrekening 2018 en akkoord gaan met de voorgestelde resultaatbestemmingen:

- voor programma crisis- en rampenbestrijding (C&R) wordt € 126.000,-- toegevoegd aan een bestemde reserve organisatieontwikkeling
- aan de algemene reserve C&R wordt € 108.000, -- toegevoegd
- en voor programma RAV wordt € 156.000,-- onttrokken aan de algemene reserve RAV

Begrotingswijziging 2019

De meeste gemeenten geven aan niet akkoord te zijn met de voorgestelde begrotingswijziging van structureel € 480.000,-- ten behoeve van het onderhoudsbudget voor kazernes en incidenteel € 900.000,-- voor achterstallig onderhoud.

Schematisch gezien ziet het voorstel er als volgt uit:

	2019	2020	2021	2022	2023
Structureel	€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000
Incidenteel	€ 900.000				

De gemeente Nijmegen geeft aan onder voorbehoud akkoord te gaan met een structurele verhoging van € 480.000,-- onder voorbehoud dat de nog niet verkende opties tot bezuinigingen alsnog door de VRGZ worden onderzocht.

Het algemeen bestuur onderkent dat gemeenten onaangenaam verrast zijn door het voorstel. In het naar u gestuurde memo Onderhoudsbudgetten kazernes is uitgebreid inhoudelijk gemotiveerd waarom de bedragen worden gevraagd.

Uit de ontvangen reacties blijkt dat er geen draagvlak is om lopende het begrotingsjaar extra gemeentelijke bijdragen (€ 480.000,-- en € 900.000,--) te vragen.

Tegelijkertijd onderkent het algemeen bestuur het gevoel bij gemeenten dat wanneer de veiligheidsregio een extra bijdrage vraagt aan gemeenten zij ook kritisch naar haar eigen uitgavenpatroon kijkt om te bezien of zij nog kan bezuinigen.

Met inachtneming van deze overwegingen heeft het bestuur daarom aan de directie gevraagd met een alternatief voorstel te komen in relatie tot het onderhoudsbudget van kazernes. Dit alternatief voorstel ziet er als volgt uit:

	2019	2020	2021	2022	2023
Structureel	€ 0	€ 0	€ 480.000	€ 480.000	€ 480.000
Incidenteel	€ 0	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 0
Reserve	€ 480.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Taakstelling	€ 0	€ 480.000			

Met dit alternatief voorkomt het algemeen bestuur dat gemeenten in 2019 om een extra bijdrage wordt gevraagd. Dit kan worden verwezenlijkt door de algemene reserve van het programma crisis en rampenbestrijding van de veiligheidsregio eenmalig aan te wenden om het eerste jaar van de extra structurele kosten van € 480.000 op te vangen. Deze reserve daalt daarmee tot een omvang van (afgerond) € 1,0 mln. Deze reserve daalt dan onder het met het bestuur eerder overeengekomen normpercentage van 5 % van de omzet (i.c. € 2,5 mln). Het weerstandsvermogen is ontoereikend om de gesignaleerde risico's af te dekken. In cijfers betekent dit het volgende:

Algemene reserve Crisis en rampenbestrijding	€ 1.534.000 nu	€ 1.054.000 door alternatief voorstel
Gecalculeerde risico's C & R	€ 3.832.000	€ 3.832.000

Weerstandsvermogen	4,0 %	2,8 %
--------------------	-------	-------

Het risico hiervan is dat wanneer de gecalculeerde risico's zich voordoen hiervoor mogelijk extra bezuinigingsmaatregelen zullen moeten worden getroffen of de extra bijdrage van gemeenten alsnog zal worden gevraagd.

Kijkend naar de gecalculeerde risico's en de resterende weerstandscapaciteit acht het bestuur dit – tijdelijk- een aanvaardbaar risico. Daarbij houdt het bestuur vast aan een eerder genomen besluit dat wanneer zich bij de jaarrekening positieve resultaten voordoen de algemene reserve wordt aangesterkt.

Het bestuur acht het niet verstandig om bovenop de genoemde € 480.000,-- de algemene reserve ook aan te wenden voor € 900.000,--. Het resterende bedrag van de algemene reserve is dan dermate laag ten opzichte van de gecalculeerde risico's dat verdere daling bedrijfsmatig en politiek-bestuurlijk onaanvaardbaar wordt geacht.

Hoewel het bestuur zich realiseert dat de VRGZ de afgelopen jaren al fors heeft bezuinigd heeft zij gemeend, gezien de voornoemde redenen en het gegeven dat gemeenten zelf ook (mogelijk) fors moeten bezuinigen, de directie opdracht te geven een – eenmalig- bezuinigingsvoorstel (“ taakstelling”) in te dienen tot een bedrag van € 480.000,--. Voor dit voorstel verwijzen wij u naar bijlage 1. Gezien de aard van het voorstel beschouwt het bestuur deze als voldoende betrouwbaar, waardoor in redelijkheid is te verwachten dat inderdaad € 480.000,-- incidenteel kan worden bezuinigd. Door implementatie van deze bezuiniging worden de gemeenten in 2020 niet aangeslagen voor € 480.000,--.

Daarnaast heeft het bestuur de directie verzocht nog eens kritisch te kijken naar de gevraagde incidentele bijdrage van € 900.000,-- voor achterstallig onderhoud. De directie –heeft dit gedaan en komt tot de conclusie dat dit bedrag gefaseerd kan worden over drie jaren. Dit betekent dat in de jaren 2020, 2021 en 2022 telkens € 300.000,-- aan gemeenten wordt gevraagd. Deze fasering betekent in de uitvoering dat eerst zaken worden opgepakt waar onderhoud aan kazernes het meest nodig is en de operationele dienstverlening wordt geborgd. Het bestuur kan zich vinden in dit voorstel.

Bijkomend effect van het alternatief voorstel is dat via de weg van geleidelijkheid gemeenten een extra verhoogde bijdrage wordt gevraagd en uiteindelijk voor 2023 en volgende jaren voor het onderhoudsbudget voor kazernes een extra bedrag van € 480.000,-- resteert.

Een structurele bezuiniging doorvoeren voor de hogere lasten acht het bestuur niet haalbaar zonder de bestaande operationele dienstverlening te verlagen. De afgelopen jaren heeft de VRGZ al voor ongeveer € 4,0 mln. bezuinigd. Het “vet is van de botten”.

De gemeente Heumen vraagt *“welk bedrag de VRGZ misloopt doordat niet alle gemeenten hun reële onderhoudsbudget hebben overgedragen”*.

Wat de VRGZ merkt is dat zij structureel ongeveer € 480.000,-- tekortkomt op de onderhoudsbudgetten van de kazernes.

Breder kader

Het bestuur vindt het van belang dat de VRGZ verbonden is met gemeenten. Niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel wil de VRGZ dat gemeenten in het kader van verlengd lokaal bestuur aan de voorkant van het begrotingsproces komen.

Daarom heeft het bestuur al eerder aangegeven dat de VRGZ voortaan een kaderbrief zal maken. In deze brief wordt voor zover mogelijk inzicht gegeven in de financiële en beleidsmatige kaders voor het jaar daaropvolgend. De intentie van deze brief is dat gemeenten vroegtijdig weten wat zij inhoudelijk en financieel kunnen verwachten en hiermee rekening kunnen houden met hun voorjaarsnota's.

Concreet betekent dit dat in de maand december 2019 een concept-kaderbrief aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd. Na vaststelling door het regiobestuur volgt verzending naar gemeenten.

Gemeente West Betuwe

De gemeente stelt voor om het bestuurlijk overeengekomen model van financiële bijdrage van gemeenten af te schaffen en versneld over te stappen naar het model gemeentefonds.

Op 10 november 2016 heeft het algemeen bestuur over de herverdeling van het financiële bijdrage van gemeenten aan de VRGZ het volgende besloten:

Vaststelling van de nieuwe grondslag voor de herverdeling van de financiële bijdrage gemeenten aan VRGZ die als volgt luidt:

1. *Vaststelling van het "combinatiemodel" dat uitgaat van:*
 - a. *Een kostenverdeling van de gemeentelijke bijdragen aan de VRGZ op basis van de verdeelsystematiek van het gemeentefonds en op basis van historische kostenverdeling in de verhouding 50%-50%;*
 - b. *Het maximaliseren van het negatief effect tot € 150.000,- voor gemeenten die 10 % of meer nadeel ondervinden*
2. *Het structurele tekort van € 103.662,-, dat gepaard gaat met de toepassing van het besluit 1.b. komt ten laste van de gemeenten die na invoering van het nieuwe model een positief resultaat hebben.*
3. *Voor de implementatie van het combinatiemodel geldt een ingroeiperiode van vijf jaar.*
4. *Het "combinatiemodel" wordt met ingang van 1 januari 2017 toegepast.*

Gezien de afgesproken ingroei-termijn van vijf jaar wenst het bestuur voorlopig vast te houden aan het genomen besluit.

Voorts berust deze afweging ook op het gegeven dat welk ander model er ook eventueel volgt er altijd voor- en nadeelgemeenten zullen zijn als wordt uitgegaan van de huidige omvang van financiële bijdrage van gemeenten aan de VRGZ. Dit wordt pas anders als gemeenten als collectief bereid zijn om principiële keuzes te maken in het verlagen van het niveau van de operationele dienstverlening om zodoende de omvang van de gemeentelijke bijdrage te verlagen.

Kostenevaluatie/audit

De gemeente West Betuwe verzoekt conform artikel 56 van de Wet veiligheidsregio's om onder andere eenmaal in de drie jaar een kostenevaluatie te verrichten waarbij een vergelijking wordt gemaakt met de gegevens betreffende de kosten van andere veiligheidsregio's.

De gemeente Neder-Betuwe verzoekt om een audit.

Artikel 56 van de Wet veiligheidsregio's beschrijft het volgende:

- *Lid 1: Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat*
 - *eenmaal in de drie jaar een kostenevaluatie wordt verricht.*
 - *eenmaal in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht*
- *Lid 2: Bij de kostenevaluatie wordt in ieder geval een vergelijking gemaakt met de gegevens betreffende de kosten van andere veiligheidsregio's.*
- *Lid 4: Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten behoeve van de onderlinge vergelijkbaarheid van de evaluaties en visitaties van de verschillende veiligheidsregio's.*

Zowel de kostenevaluatie als de visitatie zijn gericht op een onderlinge vergelijking tussen regio's. De visitaties die landelijk in alle veiligheidsregio's worden uitgevoerd zijn gericht op spiegelen, reflecteren en leren. Niet op verantwoorden, afvinken en scoren. Het gaat om het kwalitatief verbeteren van de (prestaties van de) organisatie door een blik van buiten, van gelijkwaardige gesprekspartners. De visitatiecommissie komt op bezoek als een 'kritische vriend'. De visitatie betreft geen financiële doorrekening en financiële vergelijking tussen regio's. Eind 2017 is de visitatiecommissie bij de VRGZ op bezoek geweest. Daaropvolgend is begin 2018 het visitatierapport van de VRGZ in het algemeen bestuur besproken.

Op landelijk niveau wordt door het Veiligheidsberaad in het kader van de komende evaluatie van de Wet veiligheidsregio's gekeken naar de taak- en rolopvatting van de veiligheidsregio's. Dit thema wordt uitgewerkt in twee deelthema's: voorbereiding evaluatie Wet veiligheidsregio's en presterend vermogen veiligheidsregio's. In navolging van het Veiligheidsberaad en het ministerie van Justitie en Veiligheid vindt het regiobestuur dat om tot een vergelijking te komen tussen regio's een kwalitatieve benadering van het presterend vermogen centraal staat. Uitgangspunt daarbij is het met en van elkaar leren.

Een puur financiële vergelijking tussen regio's doet geen recht aan de unieke situatie in elke regio. Elke regio is net weer anders georganiseerd en heeft andere prioriteiten, afhankelijk van de risico's in het gebied. Elk regiobestuur maakt daarin autonoom als verlengd lokaal bestuur inhoudelijk en financieel keuzes.

Op grond van het vorenstaande heeft het ministerie tot nu toe ook geen invulling gegeven aan lid 4 van artikel 56.

Om de voornoemde redenen wijst het algemeen bestuur een kostenevaluatie c.q. audit af, omdat een financiële vergelijking met een andere regio niet zinvol kan worden gemaakt.

Verzekeringspremie

De gemeente Neder-Betuwe geeft aan dat de verhoogde kosten voor de verzekeringspremies uit de loonindexering betaald moet worden. Wij achten deze zienswijze niet juist. De prijsontwikkeling is zodanig buitensporig dat deze niet opgevangen kan worden binnen de reguliere indexering. Bovendien heeft de VRGZ hierop geen enkele invloed. Conform het besluit van het algemeen bestuur van 8 november 2018 past deze type uitzetting – als een "autonome" en niet te beïnvloeden ontwikkeling - voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten.

Duurzaamheid

De gemeente West-Betuwe vraagt aandacht voor het thema duurzaamheid. In het nieuwe concept-beleidsplan 2020-2023 dat binnenkort voor consultatie naar gemeenten gaat wordt beschreven dat

de gevolgen van energietransitie extra aandacht behoeven. Omwille van duurzaamheid komen er bijvoorbeeld steeds meer elektrische auto's, wordt alternatieve brandstof gebruikt en wordt energie op een alternatieve wijze opgeslagen.

Wat deze veranderingen betekenen voor de taken en rollen van veiligheidsregio is nog onbekend. Het voorstel van de VRGZ is om de komende tijd hier meer onderzoek naar te doen.

Gemeente Culemborg

Relatie opkomstpercentage loze meldingen

De gemeente vraagt verduidelijking over de invloed van loze meldingen op het opkomstpercentage. In het verleden rukte de brandweer snel uit nadat een melding binnenkwam via een automatische brandmeldinstallatie (BMI)¹. Echter, zeer vaak bleken deze meldingen loos alarm, waardoor brandweermedewerkers voor "niets" uitrukten. Deze wijze van snel uitrukken veroorzaakte dat het opkomstpercentage "positief" werd beïnvloed.

Om deze loze meldingen te doen dalen heeft het algemeen bestuur op 29 juni 2017 besloten dat na ontvangst van een melding eerst wordt geverifieerd of inderdaad sprake is van brand.

Deze aanpak is succesvol. Het aantal loze meldingen neemt substantieel af.

De keerzijde is dat het opkomstpercentage relatief stijgt, omdat het aandeel van de loze meldingen in het totaal aan uitrukken afneemt.

Evenementenadvisering

De gemeente verwijst naar de extra administratieve druk die bij de gemeente is komen te liggen als gevolg van de nieuwe wijze van evenementenadvisering. De gemeente verzoekt deze druk weg te nemen of te verminderen.

Met als vertrekpunt dat de brandweer risicogestuurd² werkt is op 15 december 2016 het programma risicobeheersing brandweer Gelderland-Zuid door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Voor evenementen houdt dit in dat de brandweer in beginsel geen toezicht houdt op A-evenementen, tenzij er zeer specifieke risicofactoren zijn die daar wel aanleiding toe geven. De capaciteit van de brandweer is afgestemd op de uitvoering van dit programma. Met inachtneming hiervan zal in overleg met de gemeente worden bekeken of en welke mogelijkheden er zijn om eventueel "maatwerk" te verrichten.

Efficiency mbt bespreking thema's

De gemeente onderkent de noodzaak van samenwerking tussen het fysieke en sociale veiligheidsdomein, maar vraagt aandacht om efficiënt te werken om te voorkomen dat thema's op meerdere tafels worden behandeld.

Zoals in de begroting 2020 is aangegeven zijn de kernactiviteiten van de VRGZ gericht op het fysieke domein; operationele dienstverlening op de terreinen van ambulancezorg, brandweer, meldkamer en de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises. Niettemin constateert de veiligheidsregio met de gemeente dat er steeds meer raakvlakken ontstaan tussen sociale veiligheid

¹ Op grond van het Bouwbesluit zijn sommige objecten verplicht uitgerust met een automatische brandmeldinstallatie die aangesloten is op de meldkamer van de brandweer.

² Risicosturing wil zeggen dat de risicocategorie van een te controleren object, voor te lichten doelgroep of evenement bepalend is voor de strategie van toezicht of voorlichting (of andere activiteiten) en daarvan afgeleid de capaciteit

en fysieke veiligheidsvraagstukken. Of die verwevenheid tot een rol leidt voor de veiligheidsregio op het terrein van sociale veiligheid en op welk niveau de thema's worden besproken is onduidelijk. Het is aan gemeenten om te bezien waar wat wordt besproken. Uiteraard speelt efficiency daarbij een rol. Het regionaal overleg van ambtenaren rampenbestrijding en integrale veiligheid kan daarin een rol spelen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

de voorzitter,

de secretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. J.A.P. van Kastel